

СТ А Н О В И Щ Е

**ОТ ПРОФ. Д-Р ВЛАДИМИР ХРИСТОВ ГОНЧЕВ, ДМ
ПРОФЕСОР КЪМ ФАКУЛТЕТ ПО МЕДИЦИНА, УНИВЕРСИТЕТ „ПРОФ. Д-Р
АСЕН ЗЛАТАРОВ“ БУРГАС**

НА ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД НА ДЕЯН ГРИГОРОВ ГРЪНЧАРОВ НА ТЕМА:

**„ЕФЕКТИВНОСТ И ПЕРСПЕКТИВИ НА СИМУЛАЦИОННИТЕ
ТЕХНОЛОГИИ В ОБУЧЕНИЕТО НА СТУДЕНТИ ОТ РАЗЛИЧНИ ЗДРАВНИ
СПЕЦИАЛНОСТИ“**

С НАУЧНИ РЪКОВОДИТЕЛИ:

**ДОЦ. Д-Р НАТАЛИЯ ВАСИЛЕВНА УШЕВА, Д.М.
ДОЦ. ИНЖ. КРИСТИНА СТАНИМИРОВА БЛИЗНАКОВА,
ДОКТОР**

**ЗА ПРИСЪЖДАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА И НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР”,
ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 7.4 ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ**

Със заповед № Р-109-300/07.06.2020г. на Ректора на МУ-Варна съм определен като външен член на научно жури да представя становище за дисертационния труд на Деян Григоров Грънчаров на тема „Ефективност и перспективи на симулационните технологии в обучението на студенти от различни здравни специалности“ за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ в професионално направление 7.4 Обществено здраве

Обща характеристика на труда

Представения за становище от Деян Григоров Грънчаров дисертационният труд Дисертационният труд е написан на 189 страници и е онагледен с 16 таблици, 6 фигури и 8 приложения.

Библиографската справка включва 232 литературни източника, от които 2 са на кирилица и 230 – на латиница.

Материалът е структуриран в следните няколко основни раздела: Глава 1 - Въведение, Глава 2 - Литературен обзор; Глава 3 - Цел, задачи и работни хипотези Глава 4 – Материали и методи, Глава 5 – Резултати и обсъждане, Глава 6 - Заключение Глава 7 - Изводи, Глава 8 - Приноси, Глава 9 - Списък на публикациите свързан с дисертационния труд , Използвана литература, Приложения

Актуалността на избраната тема се обуславя от факта, че в България липсва или има оскъдна информация и проучвания за симулационно-базираното обучение по медицина. Допълнително в последните години в контекста на епидемичната обстановка в световен мащаб и бързото развитие на модерни технологии се наблюдава несъмнени предимства на използваните методи и форми на симулация на обучението на студентите и лекарите – високо качество, значителна ефективност, икономичност, надеждност и безопасност за самия пациент.

Във **въведението** си Деян Григоров Грънчаров обосновава убедително актуалността и важността на избраната тема.

Литературният обзор показва задълбочените познания на докторанта в областта избрания изследователски проблем.

Той разглежда проблема в няколко аспекта:

- ✓ Исторически преглед
- ✓ Обща характеристика на симулационните технологии, прилагани в обучението по медицина
- ✓ Основни съвременни методи на симулационните технологии, прилагани в обучението по медицина
- ✓ Приложение на симулационните технологии при обучението на студентите и специализантите по различни медицински дисциплини
- ✓ Качество и ефективност на съвременните симулационни технологии в обучението по медицина
- ✓ Икономически анализи на приложението на съвременните симулационни технологии в обучението по медицина
- ✓ Симулационни центрове по медицина в медицинските университети в България
- ✓ Критически анализ на литературата по научния проблем

Материалът представен в тази глава е богат, компетентно и критично анализиран от автора и показва неговата широка осведоменост и научно обосновава необходимост от изследване в областта на ефективността и перспективите на симулационните технологии в обучението на студенти от различни здравни специалности в България. Това му дава основа за разработване на адекватна методика, чрез която е осъществила собственото си изследване.

Целта и задачите на дисертационния труд са правилно формулирани и добре обосновани. Конкретните научни задачи, обектът, единиците и признаците на наблюдението са свързани със специфичността на разработката. Използвани са адекватно подбрани методи, които взаимно се допълват и дават възможност за цялостна оценка на ефективност и перспективите на симулационните технологии в обучението на студенти от различни здравни специалности. Проведено е собствено анкетно проучване.

Целта на настоящата дисертация е да се изследва и анализират приложението, ефективността и перспективите на симулационните технологии в обучението на студенти от здравни специалности

Планираните задачи напълно съответстват на поставената цел:

Първа задача: Да се направи исторически преглед на въвеждането и приложението на симулационните технологии в подготовката на студенти от здравни специалности;

Втора задача: Да се проучат различните видове симулационни технологии, тенденциите в съвременното им развитие и целите на тяхното приложение, вкл. в България

Трета задача: Да се определи ефективността на приложението на симулационните технологии спрямо класическите методи на преподаване;

Четвърта задача: Да се оцени субективният опит, отношение и преживяване на студенти и преподаватели при работа със симулационни технологии в хода обучението и процеса на оценяване;

Пета задача: Да се идентифицират бариерите за широкото въвеждане на симулационните технологии в обучението на здравните професионалисти

В собствените проучвания Деян Григоров Грънчаров използва компелкс от методи за доказване на поставените хипотези:

- Документален метод

- Анкетно проучване
- Експериментално проучване
- Проучване сред преподавателите по АГ
- Качествен метод за експертна оценка на бариерите и перспективите на СТ в обучението
- Статистически методи

Оценка на резултатите

Резултатите от собственото проучване са обобщени в следните аспекти, които дават много добра аналитична представа за състоянието и бъдещето развитие на симулационните технологии при обучението на студентите.

1. Проучване на нагласите и опита от приложение на СТ в обучението на студентите от специалностите „Медицина“ и „Дентална медицина“
2. Проучване при студенти от специалността „Медицина“ със задача по акушерство и гинекология
3. Проучване на мнението на преподавателите по акушерство и гинекология
4. Качествен анализ сред експерти в областта на приложението на симулационните технологии в съвременното висше медицинско образование:
  - *Определяне на мястото и предимствата на симулационните технологии в съвременното висше медицинско образование*
  - *Основни бариери за приложението на симулационните технологии*
  - *Осигуреност със симулационни технологии и тяхната използваемост в съответното висше медицинско училище*
  - *Приложение на симулационните технологии при обучението на студентите и специализантите*
  - *Бариери от страна на преподавателите за широкото приложение на симулационните технологии при обучението на студентите и специализантите във висшето медицинско училище*
  - *Етични проблеми на приложението на симулационните технологии при обучението във висшите медицински училища*
  - *Правни и финансови проблеми на приложението на симулационните технологии при обучението във висшите медицински училища*
  - *Перспективи на симулационните технологии във висшите медицински училища в България*

Изводите от проучването закономерно произтичат от анализа на получените резултати. Деян Григоров Грънчаров прави единадесет изводи, които съответстват на поставените пет задачи в проучването изследването.

Оценка на приносите. Изразявам съгласие с посочените от докторанта приноси, които уместно са групирани систематизирани в следните направления:

- ✓ Реализиран е детайлен и задълбочен исторически преглед на разработването и приложението на симулационните технологии за обучение на студентите от различни медицински специалности.
- ✓ Настоящото многоаспектно проучване е първата инициатива в нашата страна по отношение на ефективността и перспективността на използването на съвременните симулационни технологии при обучението на студенти по клинична медицина и дентална медицина.
- ✓ За първи път се реализира проучване за нагласите и опита от прилагането на симулационните технологии в обучението на студентите от специалностите „Медицина“ и „Дентална медицина“.
- ✓ Проведено е първо за България експериментално проучване за оценка ефективността на приложението на СТ в обучението по дисциплината „Акушерство и гинекология“ на студенти от специалност „Медицина“.
- ✓ Анализирани са познанията, субективния опит и преживявания на студентите и преподавателите при работа със симулационни технологии по дисциплината „Акушерство и гинекология“, специалност „Медицина“.
- ✓ Извършен е първи качествен експертен анализ за идентифициране на основните бариери за широкото приложение на симулационните технологии за обучение на студенти и специализанти по здравни специалности в България.
- ✓ Цялостният анализ на събраните данни позволява извеждане на препоръки, насочени към съответните институции за въвеждане на рутинно и ефективно обучение на студенти и специализанти във висшите медицински училища в България.

Автореферат и публикации по труда

Авторефератът към дисертационния труд отразява правилно структурата на разработката и съдържа в себе си най-важните резултати и изводи от проучването.

Във връзка с темата на дисертацията има три публикации

Давам положителна оценка на дисертационни труд.

Заклучение

Считам, че дисертационният труд на Деян Григоров Грънчаров на тема: „Ефективност и перспективи на симулационните технологии в обучението на студенти от различни здравни специалности“ по актуалност, обем на разработката и значимост на приносите отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника на МУ-Варна за неговото прилагане.

Във връзка с всичко изложено по-горе давам своята положителна оценка и убедено препоръчвам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 7.4 обществено здраве на Деян Григоров Грънчаров.

25.08.2023г.

Изготвил становището:

/проф. д-р Владимир Гончев, дм/

